

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA TI BIH ZA 2024. GODINU

Pregled aktivnosti i djelovanja Udruženja za borbu protiv korupcije
Transparency International u Bosni i Hercegovini

Banja Luka, 2025.

© **TRANSPARENCY INTERNATIONAL U BOSNI I HERCEGOVINI**

2025

Banja Luka
Krfaska 64a
78000 Banja Luka

Sarajevo
Mula Mustafe Bašeskije 9
71000 Sarajevo

www.ti-bih.org

ZAŠTITA JAVNIH RESURSA.....	5
Javno ugovaranje otvoreno, konkurentno i transparentno	5
Smanjiti prostor za zloupotrebe u javnom sektoru.....	9
Stvarati preduslove da poslovni sektor posluje na principima integriteta	10
OBEZBJEĐIVANJE INTEGRITETA U POLITICI	11
Fer i pošteni izbori.....	11
Imenovanja/zapošljavanja i vršenje javne funkcije u javnom sektoru oslobođena od neprimjerenog uticaja	12
Ravnopravan pristup svih legitimnih aktera procesu donošenja odluka	15
PROVEDBA ZAKONA I SANKCIONISANJE.....	18
Institucije za provođenje zakona su nezavisne i imaju kapacitete i volju da djeluju	18
Pravosuđe je nezavisno i ima kapacitet i volju da djeluje.....	18
Zakonski okvir usklađen sa međunarodnim standardima u oblasti borbe protiv korupcije	20
ODBRANA GRAĐANSKOG DRUŠTVA I PROMOVISANJE INTEGRITETA.....	22
Promovisanje vrijednosti zasnovane na integritetu	22
Aktivisti, zviždači i novinari su slobodni, osposobljeni i zaštićeni da djeluju protiv zloupotreba	22
Zaštita prava novinara i aktivista	25
Odbrana građanskog prostora.....	26
Građani su osnaženi da zahtijevaju odgovornost	28
Nova generacija lidera osnažena da djeluje protiv korupcije	28
DODATNI POKAZATELJI	31
Prisutnost u medijima:	31
Društvene mreže:.....	32
Web Stranice i baze podataka:	33
Kreirani sadržaji:.....	33
PUBLIKACIJE I ANALIZE	35

ZAŠTITA JAVNIH RESURSA

JAVNO UGOVARANJE OTVORENO, KONKURENTNO I TRANSPARENTNO

Transparency International u Bosni i Hercegovini (TI BiH) nastavio je kontinuirano da upozorava na nepravilnosti u javnom ugovaranju, ukazujući na slučajeve koji narušavaju transparentnost i otvaraju prostor za korupciju.

Kao značajan izazov tokom prethodne godine pojavilo se neprovođenje javnih nabavki od sve većeg broja javnih preduzeća. S obzirom na to da je JP Sarajevoputevi godinama ignorisao zakon o javnim nabavkama TI BiH je još 2019. podnio krivičnu prijavu protiv ovog javnog preduzeća. Tužilaštvo Kantona Sarajevo odlučilo je da neće pokrenuti istragu, a TI BiH je izjavio pritužbu na ovu odluku, jer nekažnjavanje ovakvih pojava može imati dugoročne posljedice, posebno imajući u vidu da su i Ceste d.d. Mostar nedavno donijele sličnu odluku i prestale provoditi postupke javnih nabavki.

Kao odgovor iz uprave JP Ceste d.d. Mostar naveli su da nisu obavezni provoditi postupke javnih nabavki, jer posluju kao komercijalno preduzeće bez monopola na tržištu.

TI BiH je upozorio da ovakav stav može postaviti opasan presedan za druga javna preduzeća, otvarajući prostor za korupciju i zloupotrebu javnih sredstava kroz zaobilaženje transparentnih procedura

Tokom 2024 stigla je naredba o neprovođenju istrage i u slučaju RITE Gacko, a u kojem je TI BiH podnio krivičnu prijavu još 2021. godine, jer je RITE Gacko dodijelio ugovore vrijedne 29,5 miliona KM Optima Grupi bez provođenja transparentnih postupaka javnih nabavki.

Okružno tužilaštvo u Trebinju je odbilo pokrenuti istragu, a TI BiH je uložio žalbu na ovu odluku te podnio pritužbu protiv glavnog tužioca zbog propusta u obavještavanju u zakonskom roku.

Slična situacija zabilježena je u Rudniku Kreka Tuzla, gdje je uprava koristila 149 direktnih sporazuma za iznajmljivanje rudarske opreme, zaobilazeći zakonske limite. Iako je istraga otvorena 2022. godine, godinu dana kasnije je obustavljena uz obrazloženje da je zakon prekršen "u interesu službe." TI BiH je na ovu odluku podnio žalbu, naglašavajući potrebu za dosljednom primjenom zakona i odgovornošću u javnim nabavkama.

Dalje, TI BiH je ukazivao i na potencijalne sukobe interesa u javnim nabavkama, poput slučaja Olimpijskog centra "Jahorina", gdje je ugovor za promociju dodijeljen Košarkaškom klubu "Jahorina", čiji predsjednik, Nedeljko Elek, istovremeno sjedi u nadzornom odboru ovog centra. Ova dvostruka uloga krši Zakon o javnim

nabavkama, koji zabranjuje pojedincima u takvim pozicijama da ostvaruju koristi od ugovora koje dodjeljuju institucije kojima upravljaju.

Nastavljeno je i podnošenje prijava relevantnim institucijama (27), koje su u najvećem broju slučajeva postupale po istim. Jedan od primjera predstavlja i postupanje Agencije za javne nabavke, koja je, na osnovu zahtjeva Transparency International-a, izvršila monitoring postupka javne nabavke izgradnje Memorijalnog kompleksa u Gradu Istočno Sarajevo, te je podnijela prijavu Posebnom odjeljenju za suzbijanje korupcije, organizovanog i najtežih oblika privrednog kriminala Republičkog javnog tužilaštva zbog postojanja elemenata krivičnog djela, jer je zaobiđen Zakon o javnim nabavkama na način da su sredstva za izgradnju doznačena Boračkoj organizaciji, koja je potom angažovala izvođača.

TI BiH je podnio je krivičnu prijavu protiv Uprave policije Tuzlanskog kantona zbog nepravilnosti u nabavci oklopnih transportera vrijednih 5,2 miliona KM. U postupku su mijenjani uslovi iz tenderske dokumentacije, čime je favoriziran jedini ponuđač. Tom ponuđaču je izvršena avansna uplata od 50% ukupne vrijednosti prije dostavljanja bankarske garancije, što je suprotno tenderu.

Transporteri nisu isporučeni u ugovorenom roku, a nisu pokrenute zaštitne mjere, poput aktivacije bankarske garancije, kako

bi se zaštitila budžetska sredstva. Ove nepravilnosti ukazuju na ozbiljna kršenja zakonskih procedura i moguće pogodovanje izabranom ponuđaču.

TI BiH je u 2024. nastavio aktivnosti iz oblasti zaštite životnih resursa osvježavajući podatke u Registru koncesija u BiH. Registar, koji je nastao kao posljedica netransparentnosti ove oblasti koja je prisutna u BiH, daje sveobuhvatne informacije o zakonodavnom okviru, dozvolama, naknadama, koncesionarima, kao i o budžetskim prihodima prikupljenih koncesionim naknadama sa svih nivoa vlasti u BiH.

Prethodno su prikupljeni podaci o koncesionarima, koncesionim ugovorima, načinu obračuna naknada, plaćenim obavezama i dugovima koje koncesionari imaju prema entitetima, kantonima i lokalnim zajednicama do 2022. godine a u ovoj godini su pribavljani i unošeni podaci o koncesijama i naknadama za 2023. godinu.

TI BiH je pružio aktivnu podršku u radu aktivista i neformalnih grupa građana koji su se širom BiH borili za zaštitu svojih prava kroz zaštitu životne sredine sprječavajući ilegalnu eksploataciju prirodnih bogatstava u svojoj okolini.

Tako je pružena podrška neformalnoj grupi građana "Zaštitimo izvore Mandeka" u njihovoj višegodišnjoj borbi za zaštitu izvora vode u Livnu. Nakon šest godina napora,

Gradsko vijeće Livna poništilo je saglasnost za dodjelu koncesije za eksploataciju i istraživanje vode na lokaciji "Poljane".

TI BiH je pomogao mještanima u prikupljanju i analizi ključne dokumentacije koja je dokazala nepravilnosti u postupku dodjele koncesije, uključujući nepostojanje javne rasprave, vodnih akata i studija uticaja na prirodnu sredinu. Na osnovu ovih dokaza, mještani su uspješno zagovarali raspravu na sjednici Gradskog vijeća, što je rezultiralo povlačenjem saglasnosti.

Ova odluka predstavlja važan korak ka raskidu koncesijskog ugovora, čime bi se trajno zaštitili izvori Mandeka a ovaj slučaj se može posmatrati kao primjer uspješne saradnje sa tzv „grasroots“ organizacijama u sklopu borbe lokalne zajednice za odgovorno upravljanje prirodnim resursima, koji istovremeno jača svijest o važnosti transparentnosti i odgovornosti u procesu dodjele koncesija.

TI BiH, u saradnji sa Helsinškim parlamentom građana, organizovao je javnu tribinu pod nazivom "Životna sredina - upravljanje i zaštita urbanih i ruralnih područja", koja je održana 10. oktobra 2024. godine u Domu omladine u Banjoj Luci. Na tribini su stručnjaci i aktivisti iz Srbije i BiH diskutovali o ključnim izazovima u zaštiti životne sredine, uključujući očuvanje parkova, negativne posljedice rudarenja u ruralnim sredinama i druge aspekte održivog upravljanja prirodnim resursima.

Ovaj događaj je okupio veliki broj građana, što je pokazatelj rastućeg interesa javnosti za pitanja očuvanja prirodnih resursa i odgovornog upravljanja urbanim i ruralnim područjima ali i snažan pokazatelj značaja organizacija civilnog društva kao aktera koji su spremni da pomognu građanima u zaštiti svojih prava te podignu svijesti o važnosti zaštite životne sredine kroz ovakve inicijative.

Transparency International je zajedno sa Centrom za životnu sredinu pripremio i uputio niz amandmana na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o geološkim istraživanjima Republike Srpske, koji su dostavljeni Zakonodavnom odboru Narodne skupštine Republike Srpske, tražeći da se isti uvrste u Izvještaj radnog tijela i da se o njima izjašnjavaju narodni poslanici na desetoj redovnoj sjednici Skupštine.

Pojedinim odredbama Prijedloga ovog zakona u potpunosti se nastoje isključiti javnost i organi lokalne samouprave iz procesa odlučivanja čime bi se isti potpuno centralizovao u Vladi Republike Srpske, zaobilazeći obaveznost koncesiono-pravnih procedura i odnosa, ugrožavajući utvrđena pravila kod dodjele javnih resursa na raspolaganje.

TI BiH je tokom 2024. godine nastavio s naporima na poboljšanju sistema javnih nabavki u BiH, aktivno učestvujući u konsultacijama za razvoj Strategije razvoja javnih nabavki za period 2024-2028.

Upućeni prijedlozi su uključivali reviziju rokova u strategiji za poboljšanje efikasnosti procesa, te je naglašena potreba za jačim mehanizmima sprovođenja kako bi se osigurala odgovornost. Takođe, u okviru komentara na Strategiju borbe protiv korupcije, TI BiH je predložio proširenje Portala za nabavke kako bi obuhvatio obuku za istražne organe, čime bi se poboljšalo razumijevanje zakona o javnim nabavkama i ojačala kontrola i borba protiv korupcije u ovom sektoru.

Kako bi se prikazali trendovi u implementaciji pojedinih odredbi Zakona o javnim nabavkama, u periodu od stupanja na snagu njegovih izmjena i dopuna iz 2022. godine, do kraja avgusta 2024. godine TI BiH je objavio publikaciju "[Monitoring primjene Zakona o javnim nabavkama za period decembar 2022. – avgust 2024](#)".

Ista analizira efikasnost primjene izmjena Zakona o javnim nabavkama, fokusirajući se na planiranje nabavki, izuzeća od primjene zakona, te na netransparentne postupke. Sadrži konkretne primjere iz prakse šest gradova i jednog javnog preduzeća, s ciljem pružanja uvida u aktuelne trendove i preporuke za unapređenje.

Dalje, kada govorimo o zagovaračkim aktivnostima TI BiH je, zajedno sa Fondacijom Atelje za društvene promjene – ACT, organizovao stručnu diskusiju: *Koncesioni ugovori u BiH - problemi i mogućnosti zakonskog unapređenja*, čiji je cilj unapređenje zakonskog okvira u oblasti

koncesija u skladu sa EU direktivama i preuzetim međunarodnim obavezama, s posebnim fokusom na pristup pravdi u slučajevima zaštite prava na zdravu i očuvanu životnu sredinu. Tokom diskusije predstavljeni su nalazi TI u BiH - Analize sistema koncesija u Bosni i Hercegovini kao i jedinstveni elektronski registar ugovora o koncesijama u čitavoj zemlji.

Kada je riječ o praćenju projekata iz Ekonomskog i investicijskog plana TI BiH je pripremio dvije studije slučaja o projektima finansiranim kroz WBIF – *Rekonstrukcija i modernizacija riječne luke Brčko, faza 1 i Mediteranski koridor: Željeznički dio Šamac – Doboј – Rječica na koridoru Vc u BiH*.

U okviru inicijative, 5. juna 2024. godine u Sarajevu je, u saradnji sa Institutom za saradnju i razvoj Albanije te Stalnim sekretarijatom Transportne zajednice, organizovan okrugli sto pod nazivom "*Promovisanje inkluzivnosti u implementaciji Ekonomskog i investicijskog plana (EIP)*", koji je okupio predstavnike međunarodnih i domaćih institucija, organizacija civilnog društva i drugih relevantnih aktera kako bi se istakla ključna uloga OCD-a u osiguravanju transparentnosti, odgovornosti i inkluzivnosti u infrastrukturnim projektima. Posebna pažnja posvećena je važnosti praćenja investicija i njihovog unapređenja kroz saradnju svih uključenih strana.

Dalje, kada je riječ o stranim investicijama, TI BiH je, kao dio regionalne mreže Western

Balkans China Policy Team, izradio *policy memo* posvećen jačanju standarda transparentnosti i odgovornosti u ugovorima s kineskim kompanijama,

naglašavajući potrebu za usklađivanjem s međunarodnim normama i zaštitom interesa lokalnih zajednica.

SMANJITI PROSTOR ZA ZLOUPOTREBE U JAVNOM SEKTORU

U cilju smanjenja prostora za zloupotrebe u javnom sektoru, TI BiH je unaprijedio transparentnost i dostupnost ključnih informacija o radu javnih organa kroz ažuriranje baza podataka koje obuhvataju poslovanje, finansije, upravljanje i druge važne aspekte.

[Baza javnih preduzeća](#) sadrži podatke o poslovanju, dobiti, gubicima, broju zaposlenih i diskrecionim troškovima za 458 javnih preduzeća u BiH, Radi ažuriranja baza, upućeno je 394 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, a primljeno je preko 70% odgovora.

[Baza javnih ustanova](#) uključuje informacije o upravljačkim tijelima, primanjima direktora i članova nadzornih odbora te budžetima za 1.700 javnih ustanova. [Baza raspodjele javnih sredstava udruženjima i fondacijama](#) pruža uvid u iznose, kriterije i korisnike grantova koje su javni organi dodijelili, a tokom 2024. godine uneseno je preko 14.000 grantova dodijeljenih udruženjima i fondacijama tokom 2022. i 2023. godine, čime je značajno povećana transparentnost korištenja javnih resursa.

Početakom 2024. godine TI BiH je zajedno sa koalicijom nevladinih organizacija započeo rad na tzv. "platformi odgovornosti" koja ima za cilj da kroz zajednički pristup više organizacija civilnog društva provodi monitoring odgovornosti institucija, javnih funkcionera i političkih stranaka, osigura podršku reformama protiv korupcije i unapređenje mehanizama integriteta pružanjem relevantnih prijedloga, transparentnih konsultacija o potrebnim rješenjima i dijaloga sa svim relevantnim akterima, te artikuliše građanske zahtjeve putem otvorenog dijaloga s donosiocima odluka.

Izrađena je zajednička metodologija monitoringa rizika korupcije, te izrađena analiza o ključnim aspektima antikorupcijskog okvira u Bosni i Hercegovini, odnosno prezentacija postojećih zakonskih rješenja, izazovi u njihovoj implementaciji, te identifikacija ključnih prepreka i preporuka.

Dalje, kada je riječ o političkom integritetu, TI BiH je nastavio i kroz učešće na regionalnim aktivnostima, gdje su

izrađivane analize o zakonodavnom okviru kada se radi o političkom integritetu.

Takođe, u okviru ovih aktivnosti prikupljeni su podaci o javnim nabavkama, finansiranju političkih stranaka i imovinski kartoni izabranih zvaničnika, te postavljeni indikatori koja će ukazati na rizike kao što su: da li donatori političkih stranaka dobijaju javne ugovore, da li firme u posjedu javnih funkcionera osvajaju javne ugovore, te da li

firme u vlasništvu članova njihovih porodica dobijaju javne ugovore, te da li i u kojoj mjeri dolazi do povećanja javne potrošnje tokom izbornih godina. Odabiru indikatora prethodili su sastanci sa članovima domaće savjetodavne grupe (DAG), koji uključuje predstavnike institucija, nevladinih organizacija, akademske zajednice i medija. Članovi DAG-a učestvovali su i na regionalnom i na bilateralnim sastancima sa članovima iz drugih zemalja.

STVARATI PREDUSLOVE DA POSLOVNI SEKTOR POSLUJE NA PRINCIPIMA INTEGRITETA

Tokom 2024. godine, TI BiH je kontinuirano radio na stvaranju preduslova za poslovanje privatnog sektora na principima integriteta, pružajući podršku onima koji su se suočili s nepravilnom konkurencijom i netransparentnim procedurama u javnim nabavkama. Kroz pravnu i proceduralnu pomoć ponuđačima, TI BiH je ukazivao na nepravilnosti, a jedan od istaknutih slučajeva odnosi se na nepravilnosti u postupcima javne nabavke kod ugovornog organa Lutrija BiH.

TI BiH je, prateći ovaj organ nakon prijave nepravilnosti, utvrdio da su u novom postupku ponovo postavljeni uslovi identični onima koji su ranije izazvali pokretanje prekršajnog postupka.

Ova saznanja prosljeđena su Agenciji za javne nabavke, koja je obećala sprovesti

monitoring, ali do kraja godine nije bilo informacija o zakazivanju ročišta, iako je zahtjev za prekršajni postupak podnesen u septembru 2023. godine.

Pored podrške u oblasti javnih nabavki, TI BiH pružio je pravnu pomoć i u slučajevima koji se tiču drugih aspekata poslovanja. Jedan od primjera je intervencija u Brčkom, gdje je pravnom licu odbijen zahtjev za priključenje na vodovodnu mrežu na temelju obrazloženja koje nije bilo u skladu sa zakonskim propisima.

Nakon što je TI BiH ukazao na nepravilnosti u postupanju nadležnog javnog preduzeća, zahtjev je odobren, omogućujući realizaciju potrebnih infrastrukturnih radova.

OBEZBJEĐIVANJE INTEGRITETA U POLITICI

FER I POŠTENI IZBORI

U susret Lokalnim izborima u BiH 2024. godine, Transparency International BiH (TI BiH) je pokrenuo sveobuhvatan proces terenskog i medijskog monitoringa predizbornih aktivnosti političkih subjekata u Bosni i Hercegovini. Preko 50 posmatrača širom BiH pratilo je ponašanje političkih subjekata i njihovih kandidata na terenu, kao i njihovo medijsko predstavljanje i aktivnosti u sferi online promocije.

Monitoring je trajao dva mjeseca tzv. predizbornog perioda (jul, avgust) i mjesec dana zvanične kampanje (septembar), uključujući i sam izborni dan. Ciljevi monitoringa bili su evidentiranje ponašanja stranaka i kandidata, otkrivanje zloupotrebe javnih resursa za stranačku promociju, procjena troškova izborne kampanje te praćenje ponašanja javnih institucija i preduzeća u predizbornom procesu.

Tokom ovog perioda, monitoring je obuhvatio 26,000 kandidata i 168 političkih subjekata na Lokalnim izborima 2024. godine, a aktivnosti su se odvijale u svim lokalnim zajednicama u Bosni i Hercegovini te je objavljena je interaktivna mapa gdje je locirano 769 radova vrijednosti 599.265.788 KM i 336 različitih davanja raznim kategorijama stanovništva ukupne vrijednosti 59.053.354 KM.

Na temelju monitoringa i podataka koji su iz njega proizašli, Transparency International u BiH predstavio je rezultate monitoringa troškova izborne kampanje, koji pokazuju da su stranke do 1. oktobra potrošile oko 10,8 miliona KM na bilborde, reklame u medijima (televizija i štampani mediji), oglase kompanije Meta i predizborne skupove. Posmatrači TI BiH zabilježili su u posljednja tri mjeseca preko 2570 primjera koji se mogu okarakterisati kao korišćenje javnih resursa za izbornu kampanju.

Nadležnim institucijama podnesene su 123 prijave, a Centralna izborna komisija je po prijavama TI BiH do sada izrekla 18 sankcija u ukupnom iznosu od 115.500 KM.

Monitoring predizbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine je sproveden u specifičnom kontekstu koji se ogleda u izmjenama koje su u Izborni zakon BiH unesene odlukama Visokog predstavnika, a koje detaljnije tretiraju pitanje zloupotrebe javnih resursa.

Te izmjene su bile svojevrsni test kako za kandidate i političke subjekte koji su učestvovali na izborima po nešto strožijim pravilima, tako i za Centralnu izbornu komisiju, lokalne izborne komisije i druge nadležne organe ali i za organizacije civilnog društva kao što je TI BiH koje se bave nadzorom nad izbornim procesom.

Imajući date okolnosti u vidu, TI BiH je tokom pripremnog perioda posebnu pažnju posvetio ovim izmjenama te je prilagodio metodološki okvir na način da na najobjektivniji način obuhvati tretirane izmjene i omogućiti postupanje prema nadležnim.

Međutim, iako je CIK zaprimio preko 140 prijava za zloupotrebu javnih resursa sa popratnim materijalima i dokazima, većina sankcija koje je ovo tijelo izreklo protiv političkih subjekata odnosila se na preuranjenu kampanju odnosno

zloupotrebu sredstava komunikacije i objave na društvenim mrežama.

Kao primjer ističe se [kazna od 3 hiljade KM](#) izrečena zbog kršenja izbornog zakona protiv Demokratskog narodnog saveza (DNS) je Nenad Nešić, ministar bezbjednosti Bosne i Hercegovine i predsjednik te stranke, na predizbornom skupu stranačkim pristalicama iz Višegrada obećavao pomoć i podršku pri zapošljavanju u institucijama BiH ukoliko ostvare dobar rezultat na izborima, što se čuje na audio snimku koji je TI BiH dostavio CIK-u i nadležnom tužilaštvu.

IMENOVANJA/ZAPOŠLJAVANJA I VRŠENJE JAVNE FUNKCIJE U JAVNOM SEKTORU OSLOBOĐENA OD NEPRIMJERENOG UTICAJA

Tokom izvještajnog perioda TI BiH je u saradnji sa Centrom za integritet u odbrambenom sektoru (CIDS) iz Osla, organizovao događaj pod nazivom "Formalna i neformalna pravila u funkcionisanju javne uprave Zapadnog Balkana", gdje je predstavljena studija koja procjenjuje u kojoj su mjeri oba stuba, formalni i neformalni, usklađeni sa međunarodnim standardima u pogledu profesionalizma zasnovanog na zaslugama, nepristrasnosti i etičkog obavljanja javnih funkcija.

Također, objavljen je zbornik radova pod nazivom "Dvije decenije reforme javne uprave u BiH - (ne)naučene lekcije" koji se fokusira na analizu reforme javne uprave u BiH u posljednjih 20 godina te daje

određene smjernice za reforme u narednom periodu.

Dalje, kada je riječ o naporima da se unaprijedi oblast imenovanja i vršenja javnih funkcija u javnom sektoru bez neprimjernih uticaja TI BiH je i tokom 2024. godine, nastavio raditi na identifikaciji i prijavi potencijalnih slučajeva sukoba interesa u Bosni i Hercegovini, istovremeno poduzimajući pravne i zagovaračke aktivnosti kako bi ojačao integritet javnih institucija.

Kao rezultat ranijih aktivnosti, u februaru je Komisija za odlučivanje za sukob interesa BiH sankcionisala Draška Milinovića, direktora RAK-a BiH, te je na istoj sjednici iniciran postupak protiv ministra Sevlida

Hurtića i direktora BH Telecoma, Amela Kovačevića. Novi Zakon o sprečavanju sukoba interesa u institucijama na nivou BiH donesen je u martu, a kako je njegova primjena odgođena za šest mjeseci, te je postupak odabira nove komisije do danas nisu raspravljano o novim slučajevima na nivou BiH.

S obzirom na to da još uvijek nije formirana komisija koja bi odlučivala o sukobu interesa na nivou FBiH, TI BiH se obraćao raznim tijelima u ovom entitetu i tražio postupanja u smjeru rješavanja nespojivosti funkcija. Tako se TI BiH obratio:

- Zakonodavno-pravnoj komisiji, Odboru za pravdu i opštu upravu, te Komisiji za evropske integracije Parlamenta FBiH, iznoseći podatke koji ukazuju na sukob interesa u vezi sa Ramom Isakom, federalnim ministrom policije. Prema dostupnim informacijama, kompanija "CONDOR" d.o.o. Zenica, u vlasništvu supruge Rame Isaka, sklopila je tokom 2023. godine ugovore sa javnim organima u iznosu većem od 5.000 KM. U to vrijeme, direktor kompanije bio je njegov sin.
- Etičkoj komisiji Parlamenta FBiH radi provjere i daljeg postupanja po pitanjima sukoba interesa. Prema dostupnim informacijama, Grad Cazin sklapao je ugovore o javnoj nabavci sa firmom "Voće-Durić doo Cazin", čiji je osnivač Irfan Durić,

izabrani zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta

- Vladi FBiH i JP Nacionalni park "Una" s informacijama koje ukazuju na očigledni sukob interesa u vezi sa imenovanjem Alena Zulića, vijećnika u Gradskom vijeću Bihaća, na poziciju vršioca dužnosti direktora ovog javnog preduzeća.

Ranije je TI BiH prijavio je Amelu Mehmedović, vijećnice u Opštinskom vijeću Živinice, Kantonalnoj upravnoj inspekciji zbog toga što je pola mandata provela kao pomoćnica ministra u Vladi Tuzlanskog kantona, što predstavlja sukob interesa. Centralna izborna komisija, koja ima nadležnost da oduzme mandate u takvim slučajevima, odbila je da reaguje, navodeći Zakon o državnoj službi TK kao osnovu.

TI BiH je potom uputio prijavu Ministarstvu pravosuđa i uprave TK, ali je i inspekcija odbila reagovati, iako je očigledno da Mehmedović nije smjela obavljati dvije funkcije istovremeno bez odobrenja, koje nije moglo biti izdano. Disciplinski postupak koji je zbog ovog pokrenut u Ministarstvu kulture, sporta i mladih TK protiv Mehmedović je obustavljen, jer je prijava TI BiH stigla sa zakašnjenjem, čime je omogućeno da nastavi obavljati obje funkcije.

Zbog sumnje da je tadašnja ministrica kulture, sporta i mladih TK, Ivana Mijatović, svjesno propustila dostaviti prijavu na vrijeme, čime je Mehmedović omogućena

korist, TI BiH je podnio krivičnu prijavu protiv Mijatović, zbog zloupotrebe službenog položaja.

Ovi primjeri ilustruju način na koji se, zbog isprepletenih zakonskih rješenja koja tretiraju jednu oblast na više nivoa, kao i zbog nepostojanja nadležnog tijela za utvrđivanje i sankcionisanje sukoba interesa, u ovom BH entitetu stvara pravna zabuna koja onemogućava primjenu zakona a institucijama daje prostor da izbjegavaju nadležnost. Rezultat toga je da oblast sukoba interesa i fenomen obavljanja višestrukih funkcija u Federaciji BiH ostaje neuređena i bez sankcija.

Kada je riječ o Republici Srpskoj TI BiH je, pored prijave upućenih Komisiji za sukob interesa, pokrenuo i nekoliko upravnih sporova pred nadležnim sudovima. Među najznačajnijim slučajevima su ranije prijave protiv Ranka Bošnjaka i Slobodana Župljanina zbog istovremenog obavljanja nespojivih funkcija, gdje nadležna Komisija nije utvrdila sukob interesa ni u jednom slučaju.

Nakon toga TI BiH je pokrenuo upravne sporove smatrajući da su odluke donijete na osnovu nepotpunih provjera. Pored toga, TI BiH je ranije pokrenuo postupak protiv Milana Tegeltije, savjetnika predsjednika RS, zbog vođenja FK Borac Banja Luka, koji se finansira iz budžeta. Nakon poništenja prvobitne odluke o obustavi postupka, Komisija je odbila provesti ponovni postupak, a konačnu odluku o slučaju

vjerovatno će donijeti Okružni sud u Banjaluci.

Dodatno, TI BiH je redovno obavještavao Komisiju za sukob interesa o potencijalnim slučajevima sukoba interesa. Tako se jedan od slučajeva odnosi na imenovanje Jelene Jaćimović Janjetović za člana nadzornog odbora Komunalnog preduzeća „Komunalno“ a.d. Kostajnica. Ona je braćni drug načelnika Opštine Kostajnica, Nikole Janjetovića, što prema Zakonu stvara nespojivosti, jer izabrani predstavnici i njihovi članovi porodice ne mogu biti članovi nadzornog odbora javnih preduzeća dok obavljaju javne funkcije.

Također, TI BiH je pokrenuo aktivnosti koje su vezane za izradu modela i prijedloga za unapređenje funkcionalnosti javne uprave. Model predviđa detaljnu analizu nadležnosti kantona, analizu resursa na nivou kantona, kao i preporuke za unapređenje procesa i optimizacije upravljanja.

S tim u vezi, tokom 2024. Godine je izrađen Koncept za funkcionalni pregled i reorganizaciju javne uprave u BiH, kao i Pregled zakonodavnog okvira javne uprave Zeničko-dobojskog kantona, koje služe kao polazna tačka za izradu modela i prijedloga za unapređenje funkcionalnosti javne uprave.

Pored toga, TI BiH je djelovao i u pravcu unapređenja zakonskog okvira, kroz zagovaranje za unapređenje Zakona o državnoj službi BiH. TI BiH je učestvovao u

javnoj raspravi u vezi sa izmjenama ovog Zakona, te kreirao i uputio amandmane kojim se dodatno precizira svrha uspostavljanja registra na način da se konkretizuje da Registar zaposlenih služi za upravljanje kadrovima koji su u radnom odnosu u institucijama BiH.

TI BiH je ukazivao i na štetnost Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o državnoj službi Tuzlanskog kantona

Vladi Tuzlanskog kantona upućeni su komentari i prijedlozi na izmjene Zakona, sa posebnim naglaskom na izmjenu koja kao disciplinski prekršaj predviđa iznošenje ličnih stavova i mišljenja i drugih informacija putem društvenih mreža i drugih medija, kojima se nanosi šteta ugledu organa državne službe, što bi moglo imati posljedice na lica koja prijavljuju korupciju.

RAVNOPRAVAN PRISTUP SVIH LEGITIMNIH AKTERA PROCESU DONOŠENJA

ODLUKA

TI BiH je u saradnji sa OCD okupljenim u koaliciji Inicijativa za monitoring evropskih integracija BiH tokom cijele godine zagovarao uspostavljanje inkluzivnog mehanizma za učešće civilnog društva u pristupnim pregovorima BiH sa EU.

Institucije poput Direkcije za evropske integracije, Direkcije za ekonomsko planiranje i Delegacije EU u BiH su prepoznale nastojanja TI BiH da doprinese ovom procesu, te su predstavnike TI BiH uključivali u forume o učešću civilnog društva u pregovorima, poput Enlargement Candidate Members Initiative, grupi eksperata iz civilnog društva država kandidatkinja koji će učestvovati u radi Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta. TI BiH je treninzima o zagovaranju i komunikaciji u procesu pristupnih pregovora doprinio jačanju kapaciteta civilnog društva.

U cilju jačanja svijesti građana o procesu EU integracija i pojašnjenja značenja procesa, TI BiH je počeo sa kampanjom kroz pet kratkih video materijala u kojima se na jednostavan način pojašnjavaju ključni pojmovi bitni za proces EU integracija i otvaranje pregovora za pristup EU. Kampanja se provodi putem društvenih mreža.

S tim u vezi, tokom protekle godine TI BiH je pripremio dvije analize, Analizu Nacrta Programa integrisanja i regionalna komparativna analiza, koja daje osvrt na proces pripreme Nacrta Programa Integrisanja BiH i daje pregled praksi zemalja regije koje su u ranijem periodu prošle kroz ovaj proces, te analizu pod nazivom "Sistem koordinacije EU integracija u kontekstu nadležnosti u BiH – kako sistem učiniti funkcionalnim?" koja analizira uloge različitih nivoa vlasti u BiH u procesu EU integracija, odnosno učešće institucija sa

različitih nivoa vlasti u radu Radnih grupa za evropske integracije, koje predstavljaju operativna tijela u sistemu koordinacije. Analize su predstavljene na konferenciji krajem Novembra 2024. godine te su date konkretne preporuke kako unaprijediti trenutno stanje.

TI BiH je uputio 20 inicijativa vladama i parlamentima na svim nivoima vlasti u BiH u cilju unapređenja transparentnosti procesa donošenja odluka. Rezultati inicijative su da je Skupština SBK izradila potpuno novu web stranicu Skupštine sa ciljem unapređenja transparentnosti, Vlada FBiH je donijela zaključak da će se objavljivati usvojeni zapisnici i zakoni sa sjednica Vlade FBiH, dvije komisije u Parlamentu FBiH su donijele odluke da će objavljivati sve materijale za svoje sjednice, Generalni sekretarijat Vijeća ministara ja pokrenuo inicijativu za unapređenje poslovnika o radu Vijeća ministara koji bi unaprijedio transparentnost, zatim Skupština BPK je pokrenula aktivnosti na unapređenju transparentnosti i objavi materijala za sjednice itd.

Pored toga TI BiH je radio na unapređenju kapaciteta institucija za unapređenje transparentnosti u njihovom radu, te su s tim u vezi organizovani treninzi za predstavnike vlada i parlamenata sa ciljem unapređenja proaktivne transparentnosti. Učesnici su unaprijedili svoja znanja kada je u pitanju potreba unapređenja transparentnosti u radu.

U saradnji sa organizacijom Vaša prava BiH, TI BiH je razvio metodologiju za istraživanje trenutnog stanja u oblasti pristupa informacijama na svim nivoima u BiH. Ukupno je poslano 374 zahtjeva za pristup informacijama je poslan institucijama, u skladu sa metodologijom. Na osnovu prikupljenih podataka je izrađena i objavljena analiza, koja pored statističkih podataka o implementaciji zakona na svim nivoima, uključuje i analizu kompletnog zakonskog okvira i njegove usklađenosti sa međunarodnim standardima, analizu djelovanja Institucije Ombudsmena za ljudska prava u oblasti prava na pristup informacijama, rad inspekcija, kao i analizu sudske prakse na osnovu predmeta koje je provodio TI BiH. Analiza je objavljena u okviru obilježavanja Međunarodnog dana slobode pristupa informacijama.

Uporedo s tim, tokom 2024. Godine TI BiH i Vaša prava BiH su radila na izradi online alata za automatsko generisanje zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Ovaj alat bi trebao da omogući građanima, novinarima, aktivistima i predstavnicima OCD jednostavan proces izrade zahtjeva za pristup informacijama, njegovo automatsko generisanje, kao i kanal za traženje pravne pomoći od strane TI BiH ili Vaših prava. Online alat je u završnoj fazi izrade, a njegova promocija je planirana za januar 2025. Godine.

TI BiH je djelovao i u pravcu unapređenja zakonskog okvira kako bi se osiguralo pravo na pristup informacijama, te je **Zakon o**

slobodi pristupa informacijama Brčko Distrikta, te je nastojao učestvovati u procesu kreiranja novog zakona u BD.

Uputio je prijedloge i komentare Radnoj grupi za izradi ZOSPI BD, s posebnim fokusom na ključne nedostatke Nacrta koji faktički predstavlja identičan zakon kao i novousvojeni ZOSPI BIH.

PROVEDBA ZAKONA I SANKCIONISANJE

INSTITUCIJE ZA PROVOĐENJE ZAKONA SU NEZAVISNE I IMAJU KAPACITETE I VOLJU DA DJELUJU

Iz monitoringa javnih preduzeća, javnih ustanova i koncesija su proistekle 21 tužba i jedan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke. Doneseno je 13 presuda, od čega je 12 u korist TI BiH, dok je jedna bila odbijajuća.

U okviru saradnje sa TI Češka, tokom 2024. Godine je izrađena komparativna analiza koja analizira novi Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti BiH i njegovu usklađenost sa

zakonodavstvom Češke republike. Pored prezentacije analize, održana je i obuka za medije i civilno društvo o značaju AML legislative, posebno u dijelu koji se tiče registra stvarnih vlasnika i registra politički eksponiranih lica, te su prenijeta iskustva iz Češke kada je u pitanju uspostava i korištenje ovih informacija. TI BiH je i dalje nastavio sa zagovaranjem za uspostavu registra stvarnih vlasnika u BiH u skladu sa međunarodnim standardima i praksom.

PRAVOSUĐE JE NEZAVISNO I IMA KAPACITET I VOLJU DA DJELUJE

Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona donijelo je naredbu o obustavi istrage protiv bivše uprave Rudnika Kreka Tuzla koja je bez tendera podijelila poslove vrijedne skoro milion KM firmama Junuzović-Kopex, MHI KOMPANI i Cayenne company.

Transparency International u BiH je podnio krivičnu prijavu zbog ovog slučaja još 2019. godine, jer postoji osnov sumnje da su rukovodioci rudnika izbjegli javno nadmetanje za posao iznajmljivanja rudarske mehanizacije i dodijelili ga ovim firmama sklapanjem čak 149 direktnih sporazuma.

Ono što je posebno sporno jeste da postupajući tužilac u ovom slučaju godinu dana nije dostavio TI BiH-u tužilačku odluku, koju je bio dužan dostaviti podnosiocu prijave u roku od tri dana. Time je prijaviocu uskratio mogućnost izricanja pritužbe, a odluka je dostavljena tek nakon nekoliko upita i žalbe TI BiH zbog nedostavljanja informacije. Nakon svega TI BiH je podnio prijavu Uredu disciplinskog tužioca Visokog sudske i tužilačkog vijeća.

TI BiH je i na tužilačku odluku izjavio pritužbu glavnom tužiocu Kantonalnog tužilaštva TK, jer su zanemarene bitne činjenice iz krivične prijave, a obustava

istrage je obrazložena: “Evidentno da su osumnjičeni postupali suprotno odredbama Zakona o javnim nabavkama i Pravilnika o javnim nabavkama, ali to njihovo postupanje nije bilo suprotno interesima službe.”

Odluku Kantonalnog tužilaštva Srednjobosanskog kantona da ne sprovodi istragu protiv odgovornih lica za neplaćanje koncesionih naknada vrijednih preko 1,7 miliona KM, poništio je Federalno tužilaštvo. Rješenje je uslijedilo nakon pritužbe Transparency International-a u BiH koji je ovaj slučaj prijavio prije dvije godine, ali su postupajući tužilac, a zatim i glavni tužilac SBK, odlučili da ne sprovode istragu protiv odgovornih osoba u kantonalnoj Vladi koje su propustile da pokrenu postupke prinudne naplate. Ipak Federalno tužilaštvo usvojilo je pritužbu TI BiH i naredilo da se preduzmu radnje s ciljem potpunog utvrđivanja okolnosti i činjenica u ovom slučaju.

TI BiH je u prijavi ukazao da veliki broj koncesionara u ovom kantonu nije plaćao obaveze, da su neki u međuvremenu i ugašeni a Ministarstvo privrede SBK nije raskidalo ugovore, dok Ministarstvo finansija nije pokretalo procedure prinudne naplate putem aktiviranja mjena.

Od zaprimanja zahtjeva do blokade računa pojedinih koncesionara prolazilo je i po devet mjeseci, čime je koncesionarima omogućavano da izbjegnu plaćanje

obaveza, zbog čega je nastala značajna šteta po budžete kantona i opština.

TI BiH je nastavio sa praćenjem rada pravosuđa, prije svega kroz monitoring procesuiranja korupcije. Tokom 2024. godine objavljen je monitoring procesuiranja korupcije pred sudovima i tužilaštvima u BiH, koji daje detaljne podatke o procesuiranju slučajeva korupcije (uključujući i posebnu statistiku procesuiranja korupcije na visokom nivou prema definiciji VSTV), te su ažurirani podaci na interaktivnoj mapi procesuiranja korupcije sa podacima za 2023. Godinu (www.mapa.ti-bih.org).

Tokom 2024. godine je rađeno istraživanje vezano za indeks transparentnosti pravosuđa u BiH, koje je rađeno u saradnji sa BIRN BiH, te je prezentacija rezultata za 2024. godinu predviđena za prvi kvartal 2025. godine.

Dodatno, analizirana je reakcije pravosuđa BiH na najsloženije oblike kriminaliteta, posebno visoku korupciju, u periodu od 2021. do 2023. godine te ista prezentovana u analizi „[Kvalitet i efikasnost procesuiranja visoke korupcije u Bosni i Hercegovini](#)“. Analiza efikasnosti procesuiranja korupcije pokazuje loše rezultate pravosuđa BiH, prvenstveno zbog izuzetno malog broja formiranih predmeta ove kategorije, što se odrazilo na broj pokrenutih istraga i podignutih optužnica.

Kao rješenja koja bi mogla poboljšati kvalitet i efikasnost procesuiranja visoke

korupcije, predložene su zakonodavne i praktične mjere usmjerene na jačanje kadrovskih i institucionalnih kapaciteta pravosudnog sistema, s posebnim

naglaskom na integritet, nezavisnost i stručnost pravosudnih nosilaca, te stvaranje adekvatnih uslova za učinkovit rad na ovim predmetima.

ZAKONSKI OKVIR USKLAĐEN SA MEĐUNARODNIM STANDARDIMA U OBLASTI BORBE PROTIV KORUPCIJE

Tokom 2024. Godine TI BiH je bio aktivan u polju zagovaranja za usklađivanje zakonodavstva sa međunarodnim standardima. S tim u vezi, TI BiH je učestvovao i organizovao nekoliko događaja vezano za izradu novog Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, organizovao niz sastanaka sa predstavnicima pravosudne zajednice, te dostavio konkretne prijedloge i komentare na tekst zakona pripremljen od strane Radne grupe za izradu novog Zakona.

Također, TI BiH je održao i sastanak sa predstavnicima Venecijanske komisije koja je analizirana Nacrt Zakona o VSTV-u te je predstavio svoja viđenja novog zakona, gdje se dio zamjerki našao i u zvaničnom Mišljenju Venecijanske komisije. Pored toga, TI BiH je nastavio sa stalnim monitoringom sjednica VSTV-a kako bi bio informiran o najznačajnijim dešavanjima u pravosuđu, što je olakšalo i pripremu komentara i prijedloga na novi zakon o VSTV.

Pored toga, TI BiH je učestvovao u konsultacijama o novom zakonu koje je organizovala Misija OSCE-a, zatim na javnim

konsultacijama organizovanim od strane Ministarstva pravde BiH, gdje su iznijete ključne zamjerke na tekst zakona, te predstavljeni komentari i prijedlozi za unapređenje. TI BiH je organizovao i okrugli stol u saradnji sa Zajedničkim koordinacionim tijelom udruženja sudija i tužilaca u BiH na kojem su detaljno razmatrane pojedine odredbe zakona, te su dati konkretni prijedlozi za unapređenje kvaliteta zakonskog rješenja.

Ključne zamjerke TI BiH od početka procesa su bile nedostatak transparentnosti i uključenosti svih relevantnih aktera u proces kreiranja nacrta zakona, zatim prepoznati direktni uticaj politike na proces izbora članova vijeća kroz tzv. regionalizaciju, ali i neadekvatne odredbe koje se tiču sukoba interesa članova vijeća, nespojivih poslova nosilaca pravosudnih funkcija, opseg srodnika za koje se prijavljuje imovina, nivo transparentnosti podataka iz imovinskih kartona, kao i neadekvatnu osnovu za razmjenu podataka neophodnih za razmjenu informacija za

provjeru imovinskih kartona, čime se obesmišljava kompletan proces.

Uporedo sa aktivnostima vezanim za pripremu novog Zakona o VSTV, TI BiH je pripremio i uputio inicijativu prema VSTV-u za proaktivnu objavu statističkih podataka o procesuiranju korupcije u BiH. Inicijativom se predlaže objava statističkih podataka o procesuiranju koruptivnih krivičnih djela na stranici VSTV-a, te objava više detaljnih podataka u mašinski čitljivom formatu.

Nakon višegodišnjih opstrukcija, Zakon o sprečavanju sukoba interesa u institucijama na nivou Bosne i Hercegovine usvojen je 8. marta 2024. godine u Parlamentarnoj skupštini BiH.

TI BiH je upozorio da su u posljednjem trenutku su izmijenjene važne odredbe zakona, ali i da je proces donošenja zakona tekao mimo elementarnih međunarodnih standarda kao što su provođenje konsultacija, izrada procjene uticaja propisa i bazične transparentnosti procesa kroz van-institucionalne aranžmane.

TI BiH je aktivno učestvovao u procesu izrade nove Strategije za borbu protiv korupcije BiH za period 2024-2028. godina i pripadajućeg Akcionog plana kroz učešće u radu Radne grupe za izradu strategije, kao i kroz pripremu i slanje komentara i prijedloga tokom javnih konsultacija.

ODBRANA GRAĐANSKOG DRUŠTVA I PROMOVISANJE INTEGRITETA

PROMOVISANJE VRIJEDNOSTI ZASNOVANE NA INTEGRITETU

U aprilu 2024. Godine predstavljena je i promovisana nova Studija sistema nacionalnog integriteta (NIS) 2023, gdje su predstavljeni ključni nalazi studije koji su dalje promovisani putem društvenih mreža. Konferencija je okupila velik broj predstavnika međunarodne zajednice, domaćih institucija, medija i civilnog društva.

Nadalje, predstavnici TI BiH su prezentovali regionalni NIS izvještaj na IACC konferenciji koja je održana u Vilinusu, Litvanija, kao i na regionalnom OGP sastanku koji je održan u Tirani, Albanija.

Održan geopolitički forum „Proširenje EU u eri geopolitike“ na kojoj su gosti iz Carnegie fondacije i domaćih stručnjaka na temu meritornosti u sklopu procesa EU integracija u svjetlu najnovijih geopolitičkih zbivanja.

U skladu sa prethodno zajednički izrađenim planom obuke Agencije za javne nabavke, TI BiH je u saradnji sa timom za E-upravu organizovao obuku zaposlenima u Agenciji za javne nabavke na temu: *"Strateški aspekti javnih nabavki s fokusom na inovativna*

rješenja – Procedura partnerstva za inovacije", koja ima za cilj unapređenje znanja i vještina učesnika o strateškom pristupu javnim nabavkama i primjeni inovativnih procedura u praksi.

U cilju jačanja kapaciteta vlada i parlamenata u BiH u oblasti proaktivne transparentnosti i otvorenosti institucija, TI BiH je organizovao dvije obuke na kojima su učesnici imali priliku da unaprijede svoja znanja iz oblasti proaktivne transparentnosti i otvorenosti javnih institucija.

Na obukama su učešće uzeli predstavnici Generalnog sekretarijata Vijeća ministara BiH, Skupštine Bosansko podrinjskog kantona, Vlade Zeničko-dobojskog kantona, Skupštine Kantona Sarajevo, Vlade Federacije BiH, Parlamenta Federacije BiH, Skupštine Hercegovačko-neretvanskog kantona, Skupštine Unsko-Sanskog kantona, Skupštine Srednjobosanskog kantona, Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupštine Kantona 10 (Livno), te Vlade Kantona 10 (Livno).

AKTIVISTI, ZVIŽDAČI I NOVINARI SU SLOBODNI, OSPOSOBLJENI I ZAŠTIĆENI DA DJELUJU PROTIV ZLOUPOTREBA

U periodu januar- novembar 2024. u okviru Centra za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije postupano je u 365 predmeta.

U istom periodu zabilježeno je 1227 poziva na besplatnu telefonsku liniju za prijavu slučajeva korupcije.

Postupajući po prijavama građana, podneseno je nekoliko krivičnih prijava, koje uključuju:

- Krivičnu prijavu Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona protiv ministrice Ministarstva za kulturu, sport i mlade TK Ivane Mijatović, jer je svjesno propustila da dostavi disciplinsku prijavu protiv zaposlenice ministarstva u propisanom roku zbog čega je ista zastarila.
- Krivičnu prijavu protiv članova Upravnog odbora „JU Dom zdravlja sa stacionarom“ Olovo jer postoje osnovi sumnje da su kao službena i odgovorna lica (imenovana lica) počinili krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. Krivičnog zakona Federacije BiH i Nesavjestan rad u službi iz člana 387 Krivičnog zakona FBiH.
- Krivičnu prijavu protiv ministra za kulturu, sport i mlade Tuzlanskog kantona, jer postoje osnovi sumnje da je kao službeno i odgovorno lice, počinio krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383.

Krivičnog zakona Federacije BiH, jer je, ne obavivši svoje službene dužnosti koje se ogledaju u obavezi pokretanja disciplinskog postupka protiv službenika u ministarstvu koji je prekršio zakon, pribavio tom službeniku korist.

U jednom od predmeta iz ranijeg perioda, Federalno tužilaštvo Federacije BiH usvojilo je pritužbu Transparency International-a u BiH i poništilo naredbu o neprovođenju istrage u slučaju namještanja konkursa u Orijentalnom institutu Univerziteta u Sarajevu.

TI BiH je u ovom slučaju krivičnu prijavu podnio još 2019. godine jer je ovaj Institut javni konkurs za prijem bibliotekara sproveo na način da je “tajno” izabrao najboljeg kandidata, dok ostali kandidati punih devet mjeseci nisu bili obavješteni o izboru, čime im je uskraćeno pravo da izjave žalbu.

U navedenom periodu pokrenuto je **29 upravnih sporova** pred nadležnim sudovima u vezi sa slobodnim pristupom informacijama, te je doneseno **15 presuda** po tužbama iz ranijeg perioda. U **11** presuda tužbeni zahtjevi TI BIH su usvajani, te su rješenja nadležnih institucija poništavana, dok su u **4** presude zahtjevi za vanredno preispitivanje sudskih odluka odbijeni.

Upućene su **4 apelacije** Ustavnom sudu BiH, od kojih je jedna odbačena. Ustavni sud BiH usvojio je jednu apelaciju koja je podnesena 2023.g. i utvrdio povredu prava na suđenje

u razumnom roku. Sastavljene su **4 tužbe za stranke**, od kojih su 2 usvojene, a 2 su u postupku odlučivanja.

Po predstavkama TI BiH koje su se odnosile na kršenja ljudskih prava, Institucija ombudsmana za ljudska prava donijela je 4 preporuke:

- Ombudsmeni su upravnom odboru **JU „Dom zdravlja sa stacionarom“ Olovo** naložili da prestane sa praksom imenovanja vršioca dužnosti direktora ustanove na vremenske periode od 6 mjeseci, te da preduzme aktivnosti na blagovremenom okončanju procedure izbora i konačnog imenovanja direktora.
- **Željeznicama FBiH d.o.o. Sarajevo**, Ombudsmeni su naložili da usklade svoje postupanje sa nalazima iz Preporuke i otklone diskriminatoran tretman pojedinih kategorija lica. TI BiH se obratio Instituciji ombudsmana zbog toga što navedeno preduzeće nije raspisivalo javne oglase za stručno osposobljavanje za samostalan rad, odnosno polaganje stručnog ispita, prema odredbama Pravilnika, dok je u javnim oglasima za prijem u radni odnos zahtijevalo od kandidata da imaju položen stručni ispit.
- **Ministarstvu uprave i lokalne samouprave RS** upućena je preporuka jer je postupajući po

zahtjevu TI BiH dostavilo nepotpunu odluku, bez potrebnog potpisa i pečata, što je onemogućilo dalju pravnu zaštitu.

- **Gradonačelniku Grada Mostara** Ombudsman je uputio preporuku zbog odbijanja saradnje sa ovom institucijom. Ombudsmeni su se povodom predstavke TI BiH obraćali Gradonačelniku Grada Mostara tražeći izjašnjenje na navode iz predstavke da je u novom Pravilniku o evidenciji nekretnina propisano da evidencija nekretnina nije javni registar, te da se podaci iz evidencije smatraju poslovnom tajnom.

Portal Capital je otkrio da je Vlada Republike Srpske potpisala tajni ugovor sa kompanijom ELINC iz Kine, koja je povezana sa vojnom industrijom, vrijedan čak 57 miliona maraka za nabavku softvera za digitalnu zaštitu u svim institucijama Srpske.

Ugovor sa Kinezima je, potvrđeno je za CAPITAL iz više kredibilnih izvora, potpisan početkom juna ove godine, a nakon toga je na njega stavljena oznaka tajnosti, da bi se od javnosti sakrilo još jedno trošenje desetina miliona maraka na softver, kao i njegova namjena. Planirano je da se ovaj softver implementira u sve institucije u Srpskoj na rok od deset godina, a ELINC je posao dobio na osnovu prethodnog dogovora iza zatvorenih vrata, bez tendera i obavještavanja građana iz čijih će se džepova sve to platiti.

Sve ovo Vlada RS dogovorila je na sjednici polovinom maja, pod "tačkom razno" i izbjegla da o tome obavijesti javnost i raspiše javni poziv, iskoristivši mogućnosti izmjenjenog Zakona o javnim nabavkama BiH da sakriju od građana trošenje desetina miliona maraka. Upravo zato, TI BiH je pružio pomoć novinarima Capitala u ostvarivanju njihovog prava na pristup informacijama, koji je nakon iscrpnog postupka rezultirao pokretanjem upravnog spora.

Na poziv mještana i aktivista iz Livna okupljenih u neformalnu grupu "Zaštitimo izvore Mandeka" koji se bore protiv koncesije za eksploataciju vode održano je nekoliko sastanaka sa istima, sa ministrom privrede kantona, kantonalnom tužiteljkom, te su obavljene konsultacije sa advokatom i u pripremi je postupak za utvrđivanje ništavosti ugovora pred nadležnim sudom.

Na osnovu podrške TI BiH i konsultacije sa svim gradskim vijećnicima, Gradsko vijeće je povuklo prethodno datu uslovnu saglasnost za koncesiju.

ZAŠTITA PRAVA NOVINARA I AKTIVISTA

Kako bi se umanjile posljedice kriminalizacije klevete, TI BiH je djelovao na edukaciji novinara i aktivista u smislu zaštite od krivičnog progona za klevetu i prava u krivičnom postupku.

U okviru ove komponente, TI BiH je izradio Priručnik za novinare i aktiviste kako zaštititi svoja prava nakon izmjena Krivičnog zakona.¹

Kako bi omogućio pravnu pomoć novinarima i aktivistima, TI BiH je uspostavio interne procedure pravne pomoći, uspostavio mrežu advokata koji će ih po potrebi podržavati i zastupati (iz Banjaluke, Sarajeva, Bijeljine i Trebinja),

pokrenuo i promovisao svoje kontakt tačke, uključujući i telefon za hitne slučajeve.

U cilju dalje edukacije aktivista i novinara o zaštiti njihovih prava i pružanja praktičnih smjernica, razvijeni su programi obuke i održano je 5 treninga širom zemlje. Tokom obuka predstavnici TI BiH predstavili su i promovisali kontakt tačke za traženje pravne pomoći, te predstavili različite aspekte pravne pomoći, a kontakti su promovisani i kroz Priručnike.

Ukupan broj učesnika na obukama bio je oko 90. Osim obuka, priručnici su

---

¹ <https://ti-bih.org/wp-content/uploads/2024/02/TI-BIH-PRIRUCNIK-WEB-3.pdf>

distribuirani i direktno poštom organizacijama i medijima.

TI BiH je uspostavio i druge vidove administrativne i pravne podrške OCD, kroz pomoć organizacijama da se registruju na **ODBRANA GRAĐANSKOG PROSTORA**

Veliki dio napora TI BiH i tokom 2024. godine, odnosio se na zagovaranje za odbranu građanskog prostora, što je podrazumijevalo ne samo pomoć NVO, medijima i novinarima/aktivnostima da zaštite svoja prava, već i zagovaranje protiv usvajanja štetnih zakonskih rješenja, poput Zakona o javnosti rada i registru neprofitnih organizacija RS (tzv. "Zakon o stranim agentima").

TI BiH je pokrenuo aktivnosti na različitim frontovima: informisanje međunarodnih i domaćih aktera o štetnim sadržajima i apel prema svim organizacijama da djeluju protiv njegovog usvajanja, pismima, saopštenjima za javnost, sastancima, izjavama za medije, koordinacijom sa OCD i medijima u RS u pravcu zajedničkog djelovanja. i zagovaranje, javna kampanja protiv usvajanja zakona, proizvodnja medijskih sadržaja, medijska saopštenja itd.

TI BiH je uspio privući međunarodnu pažnju na ovu problematiku, a na osnovu pisma koje je uputio institucijama EU, zastupnicima Evropskog parlamenta, međunarodnim organizacijama, ambasadama, kao i održanih sastanaka, objavljene su brojne reakcije

drugi administrativni nivo, kako bi potencijalno izbjegle štetne posljedice ukoliko se usvoji Zakon o NVO RS. TI BiH je angažovao advokata i pružio pomoć za registraciju 3 organizacije.

međunarodnih aktera u kojima se pozivaju vlasti RS da prestanu usvajanje zakona (EESC, nekoliko europarlamentaraca, izjavitelji UN-a, Transparency International, međunarodne organizacije za ljudska prava, itd.)

TI BiH je takođe koordinisao sa drugim organizacijama civilnog društva izradu analiza predloženih odredbi, izradu inicijativa prema institucijama i učešće u/bojkot javnih rasprava o prijedlogu zakona.

TI BiH je zakonski (putem zahtjeva i tužbi) tražio postupanje od Vlade RS u vezi sa netransparentnošću i procedurama u procesu usvajanja prijedloga zakona.

I nakon povlačenja prijedloga zakona iz procedure, TI BiH je nastavio rad na podizanju svijesti relevantnih aktera o opasnostima ovog zakona na nacionalnom i međunarodnom planu kako bi se postavili temelji za sprečavanje daljih najavljenih inicijativa.

Ovo je uključivalo učešće na međunarodnim događajima kao govornici i razmjenu iskustava iz Bosne i Hercegovine, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

panele na dvije radionice u Ženevi na UN Vijeću za ljudska prava, tri međunarodne radionice o zaštiti građanskog prostora u organizaciji Svjetskog pokreta za demokratiju, organizacija međunarodne tematske radionice o zakonodavstvu vezanom za strane agente, sastancima sa EU i drugim međunarodnim zvaničnicima u Brisel, au BiH itd.

Pored zagovaračkog, TI BiH je koordinisao i komunikacijski pristup civilnog društva s ciljem otklanjanja negativnih ili ublažavanja reputacijskih posljedica, s obzirom na negativnu kampanju koju su vlasti vodile protiv civilnog društva.

Ovo je obuhvatilo obuke za OCD u vezi sa komunikacijskim pristupima, zatim angažman komunikacijskih eksperata i kreiranje komunikacijske strategije za OCD, te organizaciju praktičnih radionica s ciljem kreiranja sadržaja, nakon čega je TI BiH koordinisao kreiranje i objavu kreativnih i medijskih sadržaja u vezi sa Zakonom.

Jedan od pristupa podrazumijevao je uspostavljanje saradnje sa poznatim javnim ličnostima iz zemlje i regiona, koje utiču na građane u BiH, da ih angažuju u porukama protiv zakona. Održani su sastanci i konsultacije sa Proglasom iz Srbije (okupljajući istaknute ličnosti iz različitih sektora, uključujući glumce, profesore, sudije, itd.). U sklopu ove saradnje razvili su seriju video zapisa u kojima se objašnjava štetan uticaj Zakona na osnovne slobode. Snimke i njihove izjave zajednički su

distribuirali TI BiH, druge organizacije unutar core grupe, medijski partneri itd. U okviru ove koordinacije, saopštenja za javnost dale su različite organizacije iz regiona, uključujući Građanske inicijative i još 11 organizacija iz Srbije.

Uspostavljena je saradnja i sa drugim javnim ličnostima, kako bi se poruka proširila na satiričnu stranu, uključujući Zorana Šprajca iz Hrvatske, dok je TI BiH objavljivao infografike i video snimke sa kontradiktornim izjavama o međunarodnoj podršci, a to su ponovo aktuelizovali drugi akteri, uključujući i distribuciju preko skoro 50 Facebook grupa.

Cijeli koncept komunikacijskog pristupa prije skupštinskih sjednica zasnivao se na organskoj proizvodnji sadržaja i dosegu i dosezanju do publike koja inače ne prati rad NVO. U tom smislu, uspostavljena je saradnja sa medijima i autorima širom regiona na izradi članaka o ovoj temi.

Osim bavljenja zakonom o stranim agentima, TI BiH i ostali članovi njegove osnovne grupe počeli su da proizvode sadržaje koji pokazuju relevantnost rada OCD, iz ugla korisnika njihovih usluga.

TI BiH je izradio video na kojem su prikazana svjedočenja građana koji su u prošlosti dobijali pravnu pomoć od TI BiH. Video

(<https://www.facebook.com/TIBiH/videos/406943148843598>) je postigao 500.000 pregleda na Facebooku i 50.000 pregleda na Youtube-u. Napravljene su i druge vrste

sadržaja kako bi se prikazala raznolikost rada NVO-a, zajedno sa partnerskim organizacijama - TI BiH je u saradnji sa drugim organizacijama civilnog društva kreirao 8 različitih videa/svjedočanstava koji pokazuju podršku koju OCD pružaju građanima i raznim grupama koje se bore za svoja prava.

Jedan od najvažnijih rezultata komunikacijskog pristupa bio je

dokumentarni film o suzbijanju građanskih sloboda u Republici Srpskoj (*Ne)prijatelji države* – koji prikazuje dešavanja u proteklih 15 godina koji su kulminirali u vidu prijedloga zakona, iz ugla različitih aktera, onih iz ugla vlada i onih koji su bili na udaru vlasti, gdje je cilj da se pokažu prave namjere iza ovih inicijativa. Dokumentarac će biti objavljen i promovisan u narednom periodu.

GRAĐANI SU OSNAŽENI DA ZAHTIJEVAJU ODGOVORNOST

TI BiH je izradio analizu „[Pravilo ćutanja: Izazovi i perspektive uzbunjivanja u BiH](#)“, koji daje pregled stanja uzbunjivača u Bosni i Hercegovini i pokušava odgovoriti na pitanje zašto je uzbunjivanje u javnom i privatnom sektoru i dalje rijetka pojava, uprkos opštem uvjerenju građana, poslovne i akademske zajednice te organizacija civilnog društva da je korupcija u BiH raširen problem. Na osnovu dostupnih podataka i kratke analize zakonskog i institucionalnog okvira za zaštitu zviždača, identifikovane su prepreke koje otežavaju ovu praksu.

Tokom prethodne godine TI BiH je proveo kampanju koja je uključivala preko 10

predstavnik medija, civilnog društva i predstavnika iz sfere kulture koji su podcrtali značaj objave informacija i javnih dokumenata od strane izvršne i zakonodavne vlasti.

Kampanja je pozivala na unapređenje transparentnosti procesa donošenja odluka od strane javnih institucija i sprovedena je putem kanala na društvenim mrežama. Ukupno 16 video materijala je kreirano i promovisano. Kampanja na Facebook-u je imala doseg od preko 356.000 korisnika, dok video materijali na Youtube kanalu imaju preko 339.000 pregleda.

NOVA GENERACIJA LIDERA OSNAŽENA DA DJELUJE PROTIV KORUPCIJE

Tokom izvještajnog perioda TI BiH je nastavio sa edukacijom i umrežavanjem

mladih lidera kroz TI BiH Školu integriteta. U 2024. Godini je implementirana osma

generacija Škole integriteta, a dosad je ukupno kroz školu prošlo oko 200 mladih ljudi iz BiH.

Škola integriteta se temelji na konceptu sistema društvenog integriteta koji uključuje ključne institucije, sektore ili "stubove" koji doprinose integritetu, transparentnosti i odgovornosti u društvu. Škola kombinuje akademski sa praktičnim pristupom, a cilj joj je razvoj i sticanje znanja i vještina potrebnih mladim aktivistima, budućim liderima za uspješan društveni angažman i djelovanje u javnom interesu.

Tokom godine završena je realizacija obrazovnog programa PressStart koji je pomogao budućim novinarima i aktivistima da pokrenu nove nezavisne medije (pet portala i podcasta). Edukativne radionice i treninge su vodili iskusni novinari u oblasti istraživačkog novinarstva, stručnjaci u oblasti digitalnog marketinga, montaže i drugi kako bi se učesnicima pružila prilika da nauče osnove istraživačkog novinarstva, kao i nekoliko mentorskih sesija koje su osmišljene da olakšaju stvaranje održive medijske strategije za buduće medijske kuće.

Dodatno, u februaru su organizovane i dvodnevne radionice za studente i novinare (60 učesnika) gdje su imali priliku da se upoznaju sa osnovnim pojmovima u borbi protiv korupcije i istraživačkom novinarstvu, uz fokus na povezanost korupcije, konflikta i vladavine prava.

Paralelno, TI BiH je promovisao studiju "*Zarobljena država i društvo – slučaj Bosne i Hercegovine*", koja analizira povezanost korupcije, isključenosti i konflikata te nudi konkretne preporuke za povećanje inkluzivnosti i smanjenje rizika od sukoba. Nalazi istraživanja prethodno su predstavljani su na konferenciji koja je okupila 65 ključnih aktera iz domaćih i međunarodnih institucija.

U saradnji sa USAID projektom "E-uprava" TI BiH je organizovao obuku za organizacije civilnog društva o praćenju javnih nabavki uz korištenje novih digitalnih alata razvijenih za unapređenje transparentnosti i efikasnosti u trošenju javnih sredstava, gdje su učesnici imali priliku upoznati se s rezultatima projekta E-uprave i najnovijim dostignućima u oblasti.

Također, novopridružene organizacije prošle su osnovnu obuku o javnim nabavkama tokom događaja.

Dodatno, kada je riječ o diseminaciji informacija o sistemima razvijenim u okviru projekta E-uprava TI BiH je izradio priručnika za OCD o prikupljanju, analizi i diseminaciji podataka. Priručnik obuhvata sve funkcionalnosti i procese iz kojih OCD-i mogu izvlačiti podatke ili zahtijevati njihovu dostavu od nadležnih institucija.

Ovaj dokument služi kao vodič za organizacije civilnog društva u prikupljanju, analizi i dijeljenju informacija iz razvijenog sistema, s ciljem povećanja transparentnosti i odgovornosti.

Tokom 2024. Godine TI BiH je pokrenuo novu inicijativu pod nazivom "Policy Lab za dobro upravljanje". Ova inicijativa služi kao platforma za saradnju mladih istraživača i praktičara javnih politika u BiH koja podstiče inovativan, inkluzivan i na dokazima zasnovan pristup rješavanju ključnih izazova u upravljanju.

Oblasti i teme kojima se bavi Policy Lab su: transparentnost i odgovornost, strategije za borbu protiv korupcije, reforma javnog sektora, vladavina prava, javne politike i pružanje usluga, održiv razvoj i upravljanje, institucionalni kapaciteti i ljudski resursi itd. S tim u vezi, o novembru je objavljen javni poziv za istraživače, dok je za decembar planirana i javna prezentacija Policy Lab-a za dobro upravljanje.

DODATNI POKAZATELJI

U 2024. godini TI BiH je nastavio značajan napredak u području komunikacija i medijske prisutnosti.

PRISUTNOST U MEDIJIMA:

Na temelju aktivnosti TI BiH je plasirano 5150 medijskih objava od početka godine do 1.11.2024. od čega je 4620 članaka u digitalnom prostoru odnosno online portalima, dok su na televizijama koje pokrivaju prostor BiH objavljena 354 priloga te 184 članka u štampanim medijima.

Iako internet i online mediji predstavljaju primaran kanal medijskog komuniciranja na svjetskom tako i tržištu BiH, poseban značaj imaju tradicionalni mediji među kojima televizija i dalje ima najjači uticaj, posebno po stepenu povjerenja koje ovaj vid medija uživa kod publike kao izvora informacija, koji je veći nego kod ostalih medija što potvrđuju mnoga istraživanja².

U tom pogledu bitno je istaći da su aktivnosti i nalazi TI BiH u 2024. godini do novembra mjeseca zabilježile ukupno 1379 minuta emitovanog TV programa na nekim od najgledanijih televizijskih kanala u Bosni i Hercegovini, jačajući time ne samo medijsku prisutnost organizacije nego i

djelujući na širenje svijesti i uticaja na javno mnjenje uopšteno o štetnosti korupcije kao fenomena ali i o njenim specifičnim pojavama i društvenim okolnostima koje joj pogoduju i problemima koji iz nje proizilaze.

Televizija	Minuta	Objava
<i>Radio Televizija Federacije Bosne i Hercegovine</i>	305	62
<i>Radio televizija Bosne i Hercegovine</i>	197	50
<i>N1 televizija (BiH)</i>	196	50
<i>Radio televizija BN</i>	181	52
<i>Nova BH</i>	132	34
<i>Al Jazeera</i>	98	29
<i>O kanal</i>	62	19
<i>Face TV</i>	62	10
<i>TV OBN</i>	54	21
<i>NTV Hayat</i>	43	12
<i>Televizija Sarajevo</i>	26	9
<i>UNA TV</i>	12	4
<i>TV ALFA</i>	11	2
UKUPNO	1379	354

Na web stranicama TI BiH i Transparentno.ba objavljeno je ukupno 91

² Polarizovano povjerenje javnosti u medije i društvene mreže u Bosni i Hercegovini, Anida Sokol, Izdavač: Fondacija Mediacentar Sarajevo, SEENPM, Tirana i Mirovni institut, Ljubljana, 2021

https://www.media.ba/sites/default/files/resilience-research-publication-3-bih-bhs_0.pdf

tekstova, od čega su 54 objave bile na sajtu ti-bih.org dok je 37 tekstova istraživačkog novinarstva objavljenih na portalu Transparentno.ba. Transparency

International je u tom periodu poslao 26 zvaničnih saopštenja za medije.

Online portali 4620

<i>Antikorupcija.info</i>	140
<i>Rtvbn.com</i>	98
<i>Jajce-online.com</i>	90
<i>Slobodna-bosna.ba</i>	88
<i>Impulsportal.net</i>	84
<i>N1info.ba</i>	80
<i>Istokrs.com</i>	80
<i>Oslobodjenje.ba</i>	79
<i>Fokus.ba</i>	76
<i>Federalna.ba</i>	72
<i>Inforadar.ba</i>	71
<i>Etto.ba</i>	67
<i>Crna-hronika.info</i>	63
<i>Direkt-portal.com</i>	63
<i>Hercegovina.info</i>	62
<i>Valterportal.ba</i>	62
<i>Gerila.info</i>	61
<i>Bosnainfo.ba</i>	57
<i>Capital.ba</i>	57
<i>072info.com</i>	56
<i>Srpskainfo.com</i>	55
<i>Bljesak.info</i>	53
<i>Interview.ba</i>	49
<i>Akta.ba</i>	48
<i>Infoveza.com</i>	47
<i>6yka.com</i>	46
<i>Bhrt.ba</i>	46
<i>Avaz.ba</i>	45
<i>Dnevni.ba</i>	44
<i>Ljubuski.net</i>	43
<i>ostali</i>	2638

Televizija 354

<i>Radio Televizija FBiH</i>	62
<i>Radio televizija BN</i>	52
<i>N1 televizija (BiH)</i>	50
<i>Radio televizija Bosne i Hercegovine</i>	50
<i>Nova BH</i>	34
<i>Al Jazeera</i>	29
<i>TV OBN</i>	21
<i>O kanal</i>	19
<i>NTV Hayat</i>	12
<i>Face TV</i>	10
<i>Televizija Sarajevo</i>	9
<i>UNA TV</i>	4
<i>TV ALFA</i>	2
<i>Štampa</i>	184
<i>Dnevni list</i>	69
<i>Oslobodjenje</i>	45
<i>Dnevni avaz</i>	28
<i>Nezavisne novine</i>	15
<i>Euro Blic</i>	12
<i>Večernji list</i>	6
<i>Unsko-sanske novine</i>	3
<i>Poslovne novosti</i>	3
<i>Dnevni avaz - Panorama sedmice</i>	1
<i>Banke</i>	1
<i>Večernje novosti - Republika Srpska</i>	1

DRUŠTVENE MREŽE:

- Facebook: Zabilježeno je 115 objave s dosegnutih 3,009,578 korisnika.
- Instagram: Zabilježeno je 108 objava s dosegnutih 151,663 korisnika.
- Twitter: 269 objava sa 103.6 hiljada impresija i 5141 komentar i ostali angažman.
- LinkedIn: Zabilježeno je 4,866 impresija na objave na ovoj mreži.
- YouTube: Kanal TI BiH ostvario je 1,311,670 pregleda i 15,5 hiljada sati pregledanog sadržaja, dok je kanal podkasta Pretres zabilježio 53,752 pregleda 4,8 hiljada sati pregledanog sadržaja.

WEB STRANICE I BAZE PODATAKA:

Web stranica TI BiH zabilježila je 178,948 pregleda na osnovu 75,051 korisnika. Portal Transparentno.ba na kom se objavljuju tekstovi istraživačkog novinarstva je posjetilo 49,122 ostvarivši pri tom 80,869 pregleda. Baze podataka kreirane sa ciljem praćenja i uočavanja nepravilnosti u procesu raspodjele javnih sredstava bilježe veliku posjećenost, prije svega zbog raznolikosti podataka ali i činjenice da mnogi od ponuđenih podataka i informacija ne postoje ni na jednom javnom i zvaničnom registru aktivnom u Bosni i Hercegovini (tako, na primjer, nigdje ne postoji zvaničan podatak o aktivnim javnim preduzećima u BiH).

Na ovaj način ovi servisi postaju svojevrsni izvor svim istraživačima, urednicima, akademikima i predstavnicima javnih institucija i donosioca odluka za uvid u mnoge informacije o radi u funkcioniranju javnog sektora u Bosni i Hercegovini.

KREIRANI SADRŽAJI:

Registar	Br pregleda
<i>Baza javnih preduzeća</i>	10,619
<i>Registar funkcionera</i>	17,512
<i>Registar koncesija</i>	16,200
<i>Registar ustanova</i>	29,585
<i>Registar dodjele grantova</i>	15,277

Značajnu posjećenost su zabilježili i ostali projekti kao što su **Prijavi korupciju** 14,287, **AcMonitor** 151, **Indeks pravosuđa** 2,520, **Mapa procesuiranja korupcije** 2,253.

Projekti kao što su AC Monitor, Indeks pravosuđa, Mape procjene korupcije, Projekat POPULUS, platforma za prijavu korupcije, Reflektor, Registar funkcija, Koncesije i Ustanove zajedno su zabilježili 119,477 pregleda i 77,356 posjetilaca.

Kreirano je ukupno 37 istraživačkih tekstova, 26 saopštenja, 103 grafike (uglavnom za Instagram i Facebook), 22

Facebook videa, 47 reels videa za Instagram i Facebook, i 13 za YouTube.

PUBLIKACIJE I ANALIZE

1. [Priručnik "Zaštita prava novinara i aktivista nakon rekriminalizacije klevete"](#)
2. [Bosna i Hercegovina: Zarobljena država i zarobljeno društvo](#)
3. [Analiza politika u oblasti zapošljavanja u javnim preduzećima u BiH](#)
4. [Interoperabilnost u javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini](#)
5. [Dinamički sistem kupovine u kontekstu centralizovanih javnih nabavki](#)
6. [Studija Sistema nacionalnog integriteta Bosna i Hercegovina 2023](#)
7. [Dvije decenije reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini \(ne\)naučene lekcije – Zbornik radova](#)
8. [Sistem koncesija u Bosni i Hercegovini pravni i institucionalni okvir](#)
9. [Kvalitet i efikasnost procesuiranja visoke korupcije u Bosni i Hercegovini](#)
10. [Izveštaj o monitoringu procesuiranja korupcije pred sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini 2023](#)
11. [PRAVILO ĆUTANJA Izazovi i perspektive uzbunjivanja u BiH](#)
12. [Analiza primjene reformskih zakona](#)
13. [Analiza prava na pristup informacijama u Bosni i Hercegovini](#)
14. [Uporedna analiza Regulative za sprečavanje pranja novca u Češkoj Republici i Bosni i Hercegovini](#)